

Eva Musilová

Profesionální korektura

Tiché řemeslo dokonalých knih

Díl I:
Metody, pravopis, tvarosloví

Profesionální korektura

Tiché řemeslo dokonalých knih

Díl I: Metody, pravopis, tvarosloví

Autor: Eva Musilová
Redakční úprava: Libor Klinský
Obálka: Anežka Mai Viverosová

Vydala: Eva Musilová
Akademie jazykové kultury
Dolní 161, 691 63 Velké Němčice
1. vydání 2026

ISBN 978-80-11-08349-6 (pdf)
ISBN 978-80-909887-9-8 (tištěná kniha)

© Eva Musilová, 2026

Více informací:

<https://www.akademie-jazykove-kultury.cz/>

Ve vybraných knihkupectvích je možné knihu zakoupit také v tištěné podobě. Informace o spolupracujících knihkupectvích najdete na webu ***Akademie jazykové kultury***.

*Tato kniha je licencována pro jednoho čtenáře.
Pokud ji chcete doporučit kolegům, odkažte je prosím na
oficiální prodej zde.*

Použité zdroje

Výklad pravopisných a gramatických jevů v této publikaci vychází z aktuálních kodifikačních zdrojů českého jazyka, zejména z [Internetové jazykové příručky ÚJČ AV ČR](#).

Kniha Profesionální korektura však není oficiální publikací ÚJČ ani s ním není institucionálně spojena.

Jednotlivá pravidla, paradigmata a modelové věty jsou v české jazykovědné literatuře tradičně sdíleným materiálem a mohou se v různých publikacích objevovat v podobné nebo shodné formě.

Struktura výkladu, výběr témat, komentáře a většina příkladů jsou autorským zpracováním této publikace.

Pro čtenáře

Tato kniha je určena pro ty, kdo se chtějí práci korektora naučit nebo se v ní zdokonalit. Užitek z ní ovšem mohou mít i redaktoři, autoři či copywriteři.

Informace, které obsahuje, vycházejí z dlouholeté praxe a z materiálů, které se používají v odborných kurzech.

Pravidla v knize vycházejí z [Internetové jazykové příručky](#); vlastní text, struktura a příklady jsou většinou autorské.

Pokud jde o styl, kniha je zpracována tak aby se pro korektora mohla stát praktickou každodenní pomůckou.

Tento první díl přináší základní informace o profesi: vysvětluje, co korektor dělá, jaká pravidla při práci používá a jak se může orientovat v nejčastějších druzích chyb.

Velkou část knihy tvoří kapitoly zaměřené na ty oblasti pravopisu, které jsou často předmětem nejistoty. Nejde o vyčerpávající přehled českého pravopisu, spíše je zde výběr jednotlivých pravopisných a gramatických jevů.

Knihu je možné číst souvisle, ale jednotlivé kapitoly mohou sloužit i jako praktická příručka.

Korektorská praxe samozřejmě zahrnuje daleko víc než jen opravy pravopisu. Proto na tuto publikaci navazují další díly:

[**Syntax a stylistika**](#)

[**Typografie**](#)

[**Cvičné korektury**](#)

[**Co poradil ÚJČ**](#)

Čas ukáže, jestli přibudou ještě další praktická témata.

Nakladatelův pohled na korekturu

Jak se pozná, že je korektor opravdový profesionál a že připravovanou knihu (a tedy i něčí investici) neznehodnotí špatnou prací?

Autoři, vydavatelé, redaktoři i korektoři probírají toto téma čím dál tím častěji. Například vydavatel Jiří Nosek napsal před časem alarmující článek [S rukopisem se vyplatí pomazlit](#). Tvrdí: **Většina korektorů na českém trhu je nekvalitních.**

Je to pravda? A pokud ano, proč to tak je? Jiří Nosek to vysvětluje:

„Je to proto, že abyste byli dobrým korektorem, vůbec nestačí mít oko na chyby a talent na češtinu. Čím víc vím o nárocích, které jsou na kvalitního korektora kladeny, tím větší mám k opravdovým profíkům úctu.“

A potom se obrací na autory:

„Věřím, že po přečtení tohoto článku si dáte mnohem větší práci s výběrem, kdo bude vaši knihu opravovat! Od té doby, co jsem začal české korektory prosívat a oddělovat zrno od plev, hlásí se mi občas i lidé, kteří to chtějí zkusit, mnozí z nich bez praxe (...) a další, jejichž kvalifikace je obdobná, jako když jsem si já kdysi na střední škole přivydělával korekturami *Českého deníku* – na opravu knih zcela nedostatečná. Není divu, při takových radách, jaké na internetu najdete.

Doslova hrůzu nahání třeba tento [článek](#) na serveru *Práce z domu*. Na začátku vysvětluje, co to vlastně korektury

jsou – a v závěru už radí, kde hledat práci v tomto oboru. A pak konstatuje, že „korektorem může být prakticky každý“. Právě takové články dávají vzniknout „korektorům“, kteří ani netuší, co tato práce všechno obnáší.“

„Ani v novinách by neměly být chyby,“ pokračuje pan Nosek. „Kniha naopak potřebuje tu nejvyšší formu korektury – lidé ji budou číst ještě za 10 nebo 30 let. Čím je korektura tak děsně náročné řemeslo, jak tvrdím?

Pokud byste jednou vy sami chtěli být profesionálním korektorem, připravte se na to, že než budete dobří, budete muset ujít ještě dlouhou cestu!“

Korektorova denní realita

Korektor není člověk, který jen opravuje překlepy. Jeho práce spočívá v tom, že sleduje jazykovou správnost, logiku věty, konzistentnost textu i provedení sazby.

Při korektuře se kontroluje zejména:

- **pravopis a tvarosloví**
- **konzistentnost tvarů a zápisu**
- **interpunkce a skladba vět**
- **typografická pravidla**
- **jednotnost terminologie**
- **správnost odkazů**

Kvalitní korektura je proto vždy kombinací jazykových znalostí, pozornosti k detailu a zkušenosti s prací s textem.

Tato kniha, totiž první díl celé série, se věnuje především první z těchto oblastí – pravopisu a tvarosloví.

Co zahrnuje správná korektura

Korektura se často zaměřuje s redigováním textu. V praxi však jde o dvě odlišné činnosti. Tato kapitola vysvětluje, v čem se tyto práce liší a kde leží hranice práce korektora.

Ukážeme si teď stručně, jak vypadají nejčastější typy korektury a co už přechází v jazykovou redakci.

(Ať už ale pojmy vymezíme jakkoli, vždy platí, že v první řadě záleží na tom, co si přeje klient.)

Korektura přepisu

Když korigujeme přepis, sledujeme vlastně pouze překlepy a úplnost. Jestliže se v textu opakují podobné úseky, je třeba dávat bedlivý pozor, aby některý nebyl omylem zapísán vícekrát nebo aby naopak nechyběl.

U korektury **přepisu psaného textu** je vždy naprosto nutné se domluvit na tom, zda budou zachovány i případné chyby a překlepy, které obsahuje originál (někde je nutné je zachovat, například z právních důvodů).

Přepis mluveného slova klade na korektora jiné nároky. Také tady je nutné mít jasně stanoveno, za co korektor odpovídá – zda má korigovat i případné nespisovné tvary či výrazy a opravovat je, anebo je má v textu nechat, aby zápis přesně odpovídal originálu.

Toto upozornění, že je třeba předem stanovit jednoznačná pravidla, neberte na lehkou váhu! Někdy se totiž korektovi zdá situace jasná, ale klientovi se věc jeví úplně jinak. Nikdo nechce, aby mu klient celou práci odmítl zaplatit proto, že korektor neudělal, co od něj klient očekával.

Korektura před tiskem

Tento typ korektury je podobný jako korektura přepisu, jen je logicky ještě „obohacen“ o problematiku typografie.

Při této práci budeme sledovat, zda je vytištěn celý text, zda žádná část nechybí.

Opravíme překlepy a pravopisné chyby a ujistíme se, že jsou dodržena typografická pravidla, která se týkají například paginace, dělení, tabulek, rámečků, jednotlosti textu, účaří, odsazení nebo umístění obrázků, popisků a dalších náležitostí.

Také sledujeme, zda jsou dodrženy interní pokyny redakce (pokud existují).

Skutečně skvělý korektor ovšem ví o typografii mnohem víc. Je oporou jednak pro autory či redaktory, jednak pro grafiky. Zná doporučení pro negativní písmo a šířku sloupců, pro mezery mezi slovy, mezi písmeny a mezi řádky apod.

Dozvěděl se také něco o tvorbě grafického návrhu. Ví například, jaká písma má použít pro který typ tiskoviny; která písma je dobré kombinovat, a která raději ne; jak je to s doporučeným formátem pro různé druhy tiskovin, s dostatečným kontrastem barev atd.

Pokud dokážeme takový nadstandard nabídnout, můžeme si zajistit trvalé spolupráce a dostatek zakázek.

Korektura redakční

V každé redakci je proces korektury nastaven trochu jinak. Tradiční metoda sestává minimálně ze dvojího čtení.

Při prvním korektor dostane text napsaný většinou v textovém editoru, pro druhé čtení je text už zalomený.

Při druhém čtení se neopravují základní chyby, ty byly odstraněny při prvním čtení. Teď se korektor jen ujistí, zda něco „neuteklo“. Zato ovšem kontroluje grafickou stránku zlomu.

Korektura, nebo redigace?

Na korektora se občas někdo obrátí se žádostí o jazykovou redigaci. Laičtí klienti ji nazývají různě, nejčastěji o ní mluví jako o „stylistické korektuře“.

Jazyková redigace spočívá v tom, že text na potřebných místech upravíme po jazykové stránce.

V jakém ohledu upravujeme? Někdy zmírníme nevhodné projevy originality, jindy odstraníme stylovou nesourodost – často vzniklou tím, že autor zkopíroval části různých textů pomocí oblíbené metody CTRL+C / CTRL+V. (Tyto úpravy se pochopitelně netýkají přiznaných citací.)

Při jazykové redigaci potřebujeme znát jednotlivé styly, slohotvorné činitele a výrazové prostředky. Jen tak můžeme text upravit do žádoucí podoby.

U jazykové redigace je třeba postupovat citlivě. Pokud o to zadavatel výslovně nepožádá, nesmíme text přepsat podle svého vkusu, ani kdybychom měli vkus nevidaně vytříbený. Text je dílem svého autora, a měl by tedy mít autorův styl.

Při jazykové redigaci zkrátka hledáme místa, která jsou objektivně problematická. Kde je to třeba, tam text doladíme, dotáhneme, upravíme a vyleštíme, aby výsledek byl co nejlepší.

Tolik tedy k rozlišení korektury a jazykové redigace. Nyní se můžeme věnovat tomu, co má korektor sledovat při korigování a jak to má dělat, aby výsledek byl optimální.

Pravopis

První věcí, kterou při korektuře opravujeme, je pravopis.

Co opravujeme nejčastěji?

Pravopisné jevy, v nichž se často chybuje: *i–y*; *s–z*; *t–d*; *bje–bě* a podobně. Takové chyby opravujeme většinou automaticky, protože nás hned upoutají.

U složitých, hodně dlouhých souvětí, která obsahují různé podmínky a rozvíjející větné členy, někdy vznikne nejistota.

Situace ve větě může být nepřehledná, a tak je někdy dobré udělat si alespoň v duchu rychlý větný rozbor. Jím se ujistíme, že je všechno ve větě tak, jak má být. Někdy si souvětí a vztahy uvnitř něho dokonce nakreslíme.

Opravujeme-li pravopis a správné umístění a tvary větných členů, opravujeme vlastně věci, které se učí na základní škole.

Ovšem i tyto „triviality“ nás někdy potrápí. Jak?

Čeština a její pravidla se v průběhu času mění. Nová slova i vazby, dubletní skloňování a dubletní psaní, nově „povolené“ skloňování u slov dříve nesklonných a další změny.

Kdo chce pracovat jako kvalitní korektor, musí tyto změny sledovat. Musí rutinně pracovat s [*Internetovou jazykovou příručkou Ústavu pro jazyk český*](#). Měl by znát i odborné časopisy [*Naše řeč*](#), [*Slovo a slovesnost*](#) a [*Vesmír*](#) a možná i odborné servery nebo blogy fundovaných kolegů.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Profesionální korektura: Metody, pravopis, tvarosloví.***

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.